

LLIBRES DEL BERGUEDÀ

EL PASSAT DE LA NOSTRA VILA
LA POBLA DE LILLET (Recull històric, geogràfic i cultural). Joan Rosiñol i Orriols. 170 pàgs. 22 x 30'5. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona, 1988. 3.400 ptes.

Aquest és el primer llibre que parla globalment de la Poble de Lillet. Està dividit en tres parts:

—En la primera, formada per set capítols hom hi pot trobar la situació geogràfica, la climatologia, l'agricultura, la fauna i la flora (Cap. 1). L'urbanisme, la demografia, la indústria i els serveis actuals (Cap. 2). Els llocs de paisatge, fonts de dintre i fora de la població, recs, torrents, rius i cases de pagès (Cap. 3). Ponts, palanques i passarel·les (Cap. 4). Capelles i esglésies (Cap. 5). El capítol 6 és dedicat íntegrament al Monestir de Santa Maria de Lillet i el capítol 7 ens parla del Santuari de Falgars.

—En la segona part, formada per quatre capítols s'hi llegeix la història i els orígens del nom Lillet (Cap. 8). Es parla dels senyorius de Mataplana i de la carta de poblament, l'escut i el castell de Lillet (Cap. 9). Unes notes d'història de Catalunya conformen el capítol 10, i la Guerra de la Independència, les guerres Carlistes, de Filipines, de l'Àfrica i la Guerra Civil clouen la segona part (Cap. 11).

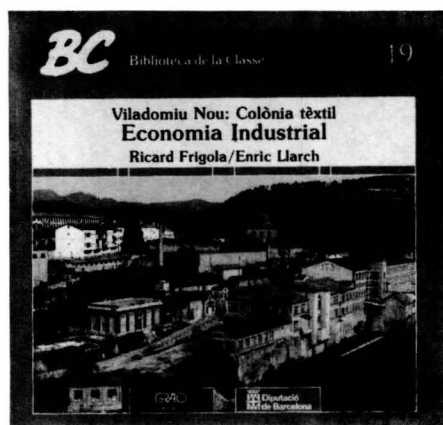
—En la tercera, confegida per sis capítols tenen protagonisme l'Hospital de "Pobres y enfermos de Jesucristo", la casa Beneficència, l'actual residència d'avis i l'hospital-col·legi Ntra. Sra. de Falgàs (Cap. 12). El capítol 13 és format per un resum de dades, fets i persones, com també per un repàs a institucions, societats recreatives i culturals, comunicacions. La creu del castell de la Vila, les festes i tradicions i el folklore poblatà ocupen el capítol 14. Els terratrèmols, les epidèmies, els desastres naturals de tota mena són el capítol 15. Els dos darrers capítols, amb cultura, teatre, esports i un recull de periòdics editats a la Poble de Lillet, clouen —amb uns mots de comiat, bibliografia i fonts— aquest llibre.

A través de les cent-setanta pàgines de la seva obra, en Joan Rosiñol i Orriols ens ofereix una panoràmica variada del seu poble, que sovint anomena "casa nostra". Més que un llibre erudit, és un

recull històric, geogràfic i cultural (tal com diu el subtítol de la contracoberta) fet amb el cor, amb una mica de romanticisme i amb "la satisfacció moral d'haver complert amb el seu deure".

Completa la part escrita un important recull gràfic, amb fotografies d'arxiu (Pujals i Rosiñol) i actuals, i un seguit de dibuixos de l'autor. L'edició és acurada i formalment molt reeixida.

Viladomiu Nou: Colònia tèxtil. Economia industrial, per Ricard Frigola i Enric Llarch. Barcelona, Graó Editorial, 1986. (Biblioteca de la Classe, 19).

Aquest llibre està pensat per a ús dels mestres de cara a les programacions de l'àrea de Ciències Socials i com a material de consulta per als propis estudiants del cicle mitjà i superior de l'EGB. Cal dir que la Colònia Viladomiu constitueix

més un pretext que no pas la finalitat del llibre, ja que aquest està orientat a explicar molt senzillament i pedagògicament alguns conceptes bàsics del sistema econòmic capitalista (relacions de producció, divisió del treball, capital, salari, etc.) i el funcionament de l'economia industrial. La petita història social i econòmica de Cal Viladomiu hi és tractada, doncs, a grans trets.

Ultra la seva finalitat pedagògica, aquest llibre constitueix un interessant document per a qui vulgui fer una primera i elemental aproximació al fenomen de les colònies industrials, tan important a la nostra comarca.

Inventari cartogràfic de Catalunya. Berguedà, per Enric Camps i Sòria, i altres. Barcelona, Institut Cartogràfic de Catalunya, 1987 (Inventari Cartogràfic de Catalunya, 28).

En aquest volum de la col·lecció "Inventari cartogràfic de Catalunya" s'hi recull, força exhaustivament i en forma de fitxer, la cartografia posterior a 1875 i d'escala a 1:200 referida a la comarca del Berguedà (cartografia d'àmbit municipal, dels cadastres rústic i urbà, etc.). Consta de dues parts: "en primer lloc una breu explicació d'aquelles qüestions metodològiques imprescindibles per a la lectura i interpretació de les dades presentades (...) i en segon lloc l'inventari específic de la comarca, amb el fitxer de la documentació com a bloc principal, precedit de mapes i taules (elaborats a partir de la informació proporcionada pel fitxer) i els índexs corresponents).

De Toponymia Praeromana. Antigues arrels berguedanes, per Josep M. Bertran i Comelles, Barcelona, 1988.

Donem aquí una breu notícia de la recent publicació d'aquest treball de Josep M. Bertran, professor a l'Institut Guillem de Berguedà, de Berga. Es tracta d'un estudi lingüístic sobre diversos topònims berguedans, el qual estudiarem detingudament en un proper número, atesa la seva importància científica i les interessants aportacions que hi fa l'autor.

Joan Santacreu Simon

AMICS DEL ROMÀNIC DEL BERGUEDÀ

Per Sant Jordi aparegué el primer número del Butlletí que tindrà periodicitat trimestral. En aquesta primera ocasió hi havia uns mots de presentació i una fotografia de Sant Sadurní de Rotgers a la portada. En l'interior Xavier Güell feia una explicació d'aquest monument del municipi de Borredà, amb unes rutes per arribar-hi. Un Noticiari d'activitats "romàniques" tancava la tercera pàgina, Faust Guitart iniciava la secció "Romànic dissortat", amb una panoràmica trista sobre els monuments del Berguedà que es troben en mal estat de conservació.

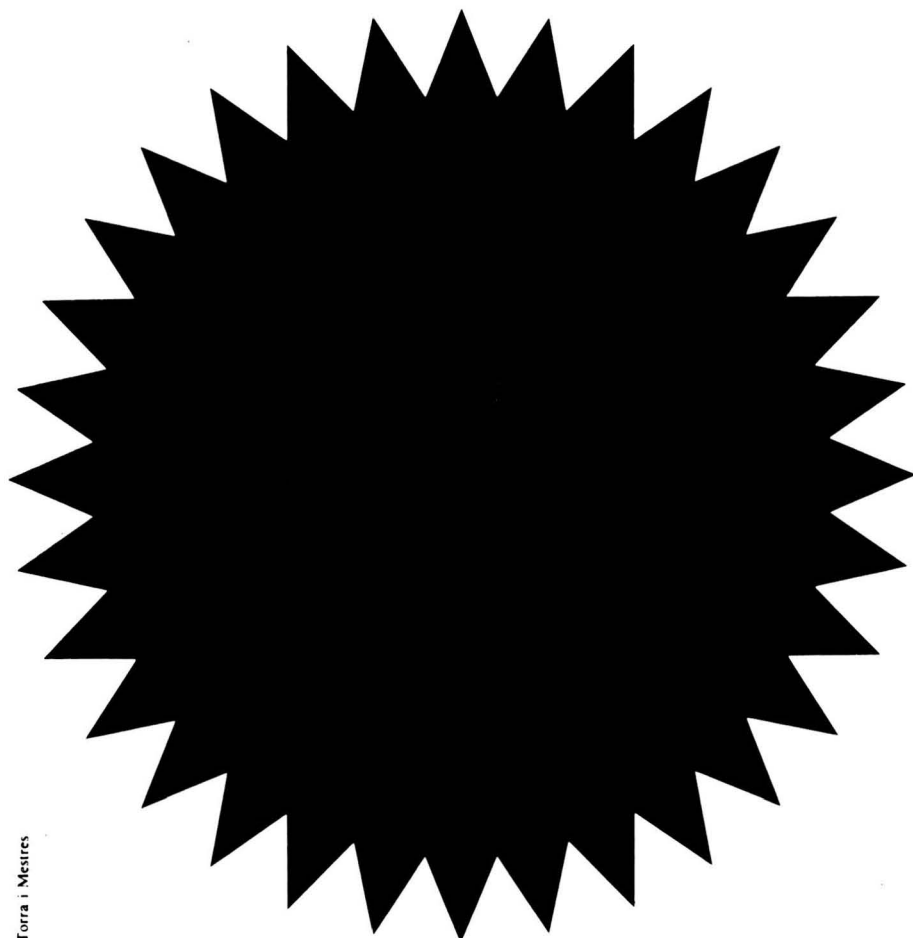
La primera sortida matinal dels Amics del Romànic es va fer el 10 de juliol, per visitar Sant Martí del Puig (Bagà), en companyia dels Amics de la Vall del Bastareny.

Finalment, durant la primera quinzena de juliol ha aparegut el segon número del Butlletí, dedicat en gran part a Sant Pere de la Portella. En aquesta ocasió el periòdic és doble. Ocupen les seves 8 pàgines els articles signats per Xavier Güell, Faust Guitart que versa sobre el Santoral romànic, Josep M. Rosinyol sobre Sant Sadurní del Cint —l'última troballa—, i M. Dolors Santandreu, sobre Sant Llorenç prop Bagà.

FE D'ERRADES

En la plana 30 del Dossier "Goigs i devoció popular", en el peu de foto on deia 1814, havia de dir 1894.

Trisco

Torra i Mestres

El joc de la bona sort!
Hi pots jugar a les botigues de la bona música.
Només et cal una bona combinació i podràs aconseguir bons premis.

BORN 12